

# Tänk längre

Lena Hök, hållbarhetschef Skandia och  
verksamhetschef stiftelsen Idéer för livet

Sociala investeringar som hävstång  
- ohälsans och utanförskapets pris  
samt värdet av förebyggande insatser



**skandia :**

# Förväntan på att flera aktörer ska lösa samhällets utmaningar

- Offentlig sektor, näringsliv och civilsamhälle

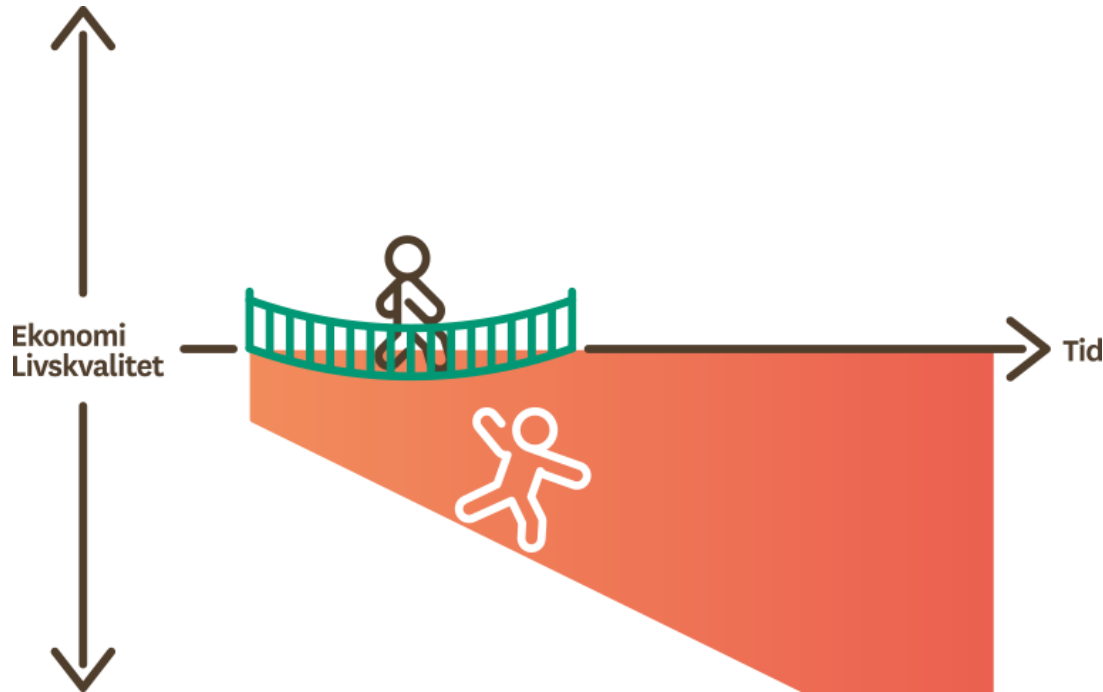


Umeå 25.6.1888



# Försäkringslogiken

– att förutse och förebygga är mänskligt och ekonomiskt lönsamt



- 56%

- 80%

94%

A close-up photograph of a brick wall with a mix of red, orange, and brown bricks and light-colored mortar. The wall has a textured, aged appearance. Two large black percentages are overlaid on the wall: '27%' in the upper half and '70%' in the lower half.

**27%**

**70%**

A low-angle, close-up shot of a person's legs and feet walking on a paved road. The person is wearing blue denim jeans and brown, textured-soled shoes. The road has a double yellow line in the center. In the background, there are trees with autumn foliage, a grassy field, and a few parked cars. Overlaid on the right side of the image is a list of values in large white text.

**+ 17 min**

**= 4 700**

**= 2 200**

**= 700 miljoner**

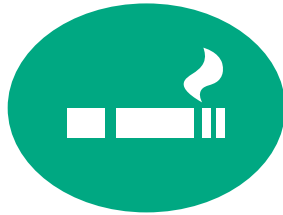
**= 2 miljarder**

# Skandias Friskvårdskalkylator visar ohälsans pris

- Beräknar livsstilsförändringars sociala och ekonomiska värde



BMI > 30 (%)



Daglig rökning (%)



Fysisk inaktivitet (%)



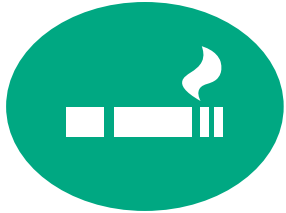
Riskbruk (%)

Antal minskade fall av sjukdom och ekonomiskt värde

Arbetsgivare / Staten / Landsting / Kommun / Försäkringskassan

**skandia:**

# 15 diagnoser som står för 40% av total sjukdomsbörda



Daglig rökning (%)



Lungcancer  
KOL  
Hjärt-kärlsjukdom  
Stroke



Fysisk inaktivitet (%)



Diabetes  
Tjocktarmscancer  
Hjärt-kärlsjukdom  
Stroke





# Om Sverige minskade riskfaktorerna 1%

= 4.237 personer slipper bli sjuka!

= Samhället sparar 1 miljard SEK

Region Sverige			Hälsokalkylator																?							
Ändra indelning			BMI > 30 (%)				Daglig rökning (%)				Fysisk inaktivitet (%)				Riskbruk (%)				© Uppsala University, 2014-2015							
Visa prognos från 5 till 10 år			2014		2019		2014		2019		2014		2019		2014		2019		UPPSALA UNIVERSITET							
Alder	Antal		M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	skandia:							
20-44	1629855	1561289	9	8	8	7	7	8	6	7	14	13	13	12	22	17	21	16	?							
45-64	1228289	1205769	19	17	18	16	12	16	11	15	14	15	13	14	18	11	17	10	UPPSALA UNIVERSITET							
65-84	788907	867493	17	17	16	16	8	12	7	11	16	17	15	16	11	6	10	5	skandia:							
<b>Totalt:</b>	<b>3647051</b>	<b>3634551</b>																								
			<b>Förändring i antal sjukdomsfall</b>																<b>Summa</b>							
Diabetes			-539				-68				-311				0				<b>-918</b>							
Hjärt-kärl sjukdomar			-151				-357				-145				0				<b>-653</b>							
Stroke			-7				-27				-8				0				<b>-42</b>							
Lungcancer			0				-202				0				0				<b>-202</b>							
Koloncancer			-18				-8				-23				-30				<b>-79</b>							
Bröstcancer			-16				-7				-14				-28				<b>-65</b>							
Prostata cancer			-9				-13				0				0				<b>-22</b>							
KOL			0				-1237				-22				0				<b>-1259</b>							
Depression			-17				-7				-45				-54				<b>-123</b>							
Frakturer			0				-54				-61				-17				<b>-132</b>							
Alkoholrelaterade sjukdomar			0				-72				0				-670				<b>-742</b>							
<b>Totalt</b>			<b>-757</b>				<b>-2052</b>				<b>-629</b>				<b>-799</b>				<b>-4237</b>							
			<b>Nya sjukdomsfall</b>				<b>Arbetsgivare</b>				<b>Stat</b>				<b>Hälso- och sjukvård</b>				<b>Kommun</b>				<b>Försäkringskassan</b>			

# Skandias stiftelse Idéer för livet

- har verkat i 30 år för ett tryggare och socialt hållbart samhälle

## Ideer för livet – förebygga ohälsa och utanförskap

### Forskning



Utanförskapets kostnad per årskull i Stockholm.

**19.537.000.000 kr**

I år börjar 10383 sexåringar grundskolan i Stockholm. Enligt statistiken hamnar 1329 av dem utanför samhället senare i livet. Titta på beloppet ovan. Så mycket har utanförskapet kostat Stockholm när de 1329 barnen fyllt 65 år. Och då finns inte den största kostnaden med - den som de drabbade får betala. Med tidiga insatser kan vi förebygga och motverka utanförskapet.

### Utveckling



### Lokala projekt



# Myten: ”Vi har inte råd”

- Hur stor del av ohälsans och utanförskapets pris är onödigt?

## Definition utanförskap:

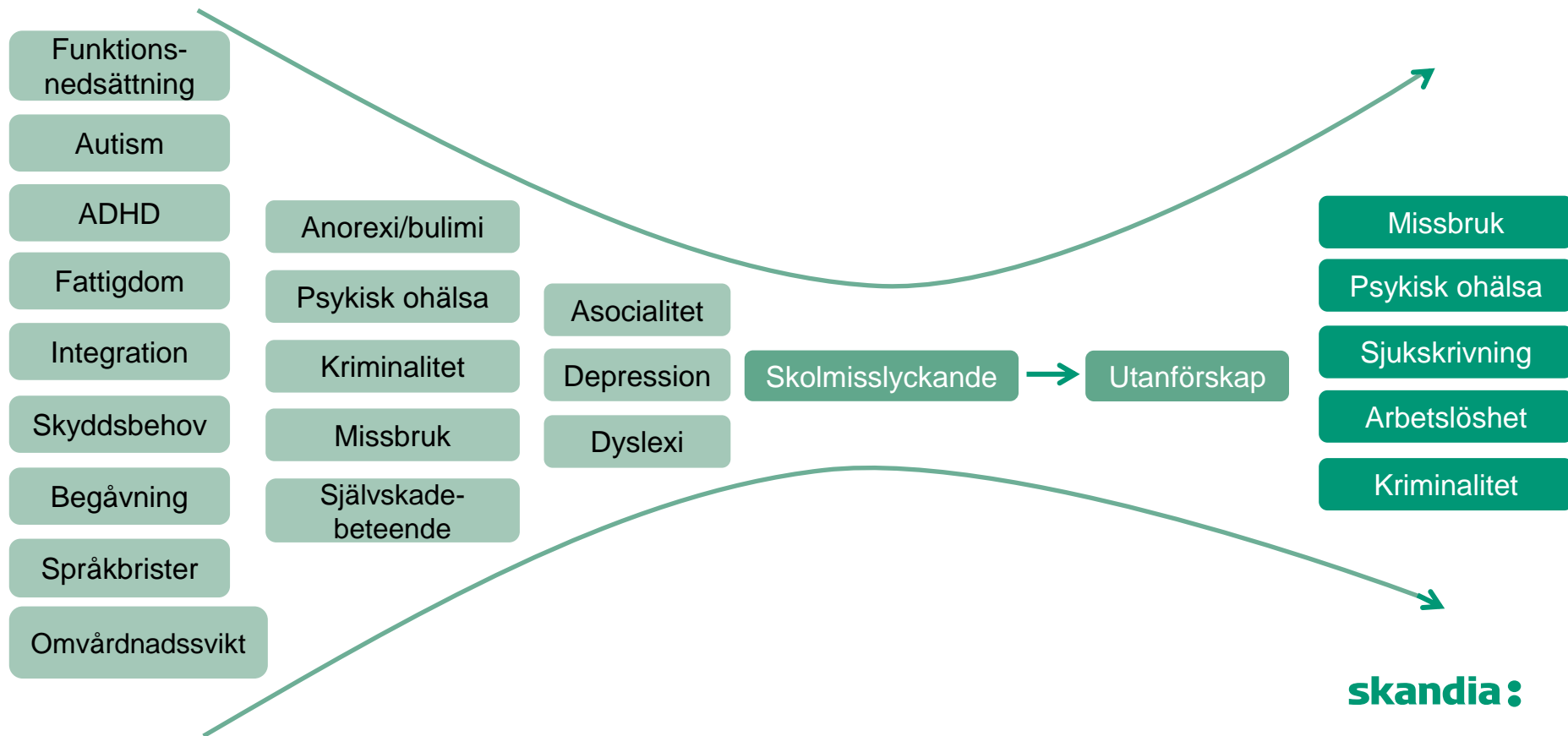
Svårighet att stå för sin försörjning och behöver stöd på grund av:

- Långvarig arbetslöshet
- Psykisk ohälsa
- Långvarig sjukskrivning
- Missbruk



# Idéer för livet-modellen fokuserar på att förebygga

- Tidiga signaler på vägen mot utanförskap ger möjlighet att agera innan problemen vuxit



# Utagerande barn löper hög risk för utanförskap som vuxna

## Risk för utanförskap vid 25 års ålder:

- 10 x Psykisk sjukdom
- 6 x Kriminalitet
- 5 x Socialförsörjning
- 4 x Arbetslöshet
- 4 x Drogmissbruk
- 2 x Alkoholproblem



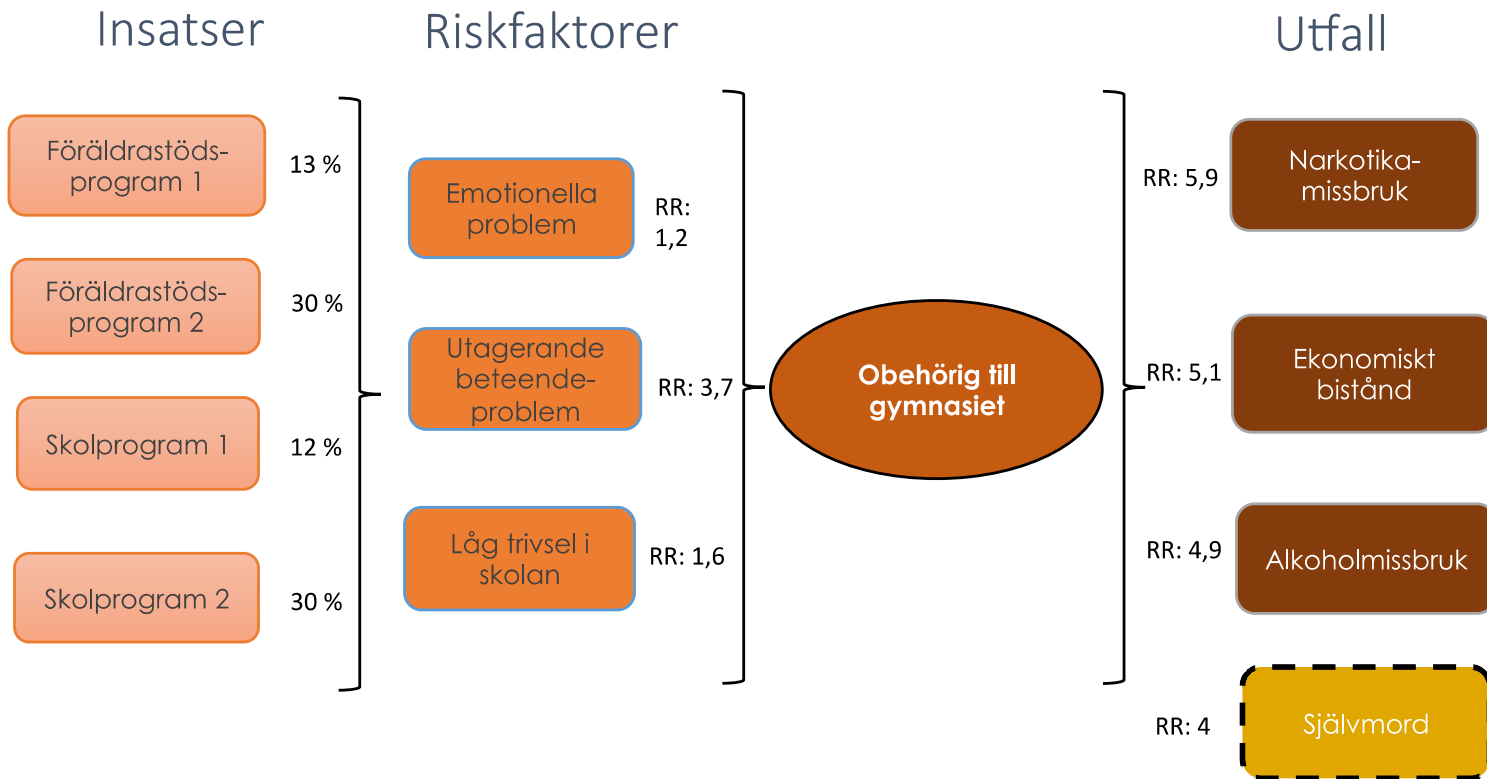
# Risker för barn med låga eller ofullständiga betyg i åk 9

Negativa utfall med stora samhällskostnader*	Män	Kvinnor
Själv mord	2	3
Narkotikamissbruk	6	7
Alkoholmissbruk	4	5
Allvarlig kriminalitet	10	8
Tonårsförälder	8	7
Ekonomiskt bistånd	10	7

\* Riskerna justerade för uppväxtförhållanden (socialbidrag, föräldrars utbildning och psykiska hälsa samt missbruk)

# Idéer för livet-modellen

- Evidensbaserad effekt av sociala insatser och ekonomiska värde



# Idéer för livet modellen

– Forskningsbaserad modell beräknar effektivitet i förebyggande insatser

## Sociala investeringar

© Uppsala University, 2016



UPPSALA  
UNIVERSITET





**Återställ data** Uppsala

**Visa kalkyl** Antal barn 0-4 år 1000 5-10 år 1000 11-15 år 1000 16-19 år  Totalt 3000

Åldersgrupp  0-4  5-10  11-15  16-19 Nivå  Universellt  Selektivt  Indikerat Arena  Förskola  Skola  Föräldragrupp  Internet

Problem  Ansvarig  Insatser   Budget

### Program

Alla  Utvalda 1 2 >

- UNI 4R's: 'Läsa och skriva, respekt och beslutsamhet
- UNI Stegvis
- UNI **Good Behavior Game (för soc./emotionellt lärande)**
- UNI Positive Action
- UNI Youth Aware of Mental Health Programme - YAM
- UNI Good Behavior Game (för suicidprevention)
- IND Komet
- IND Connect
- IND iKomet
- IND Cope
- IND Dans i skolan
- UNI DISA
- IND Penn Resilience Program
- UNI FRIENDS
- IND De Otroliga Ären

### Detaljer

**Namn** Good Behavior Game (för soc./emotionellt lärande)

**Kategori** Socialt och emotionellt lärande

**Info** En team-baserad klassrumsstrategi som är enkel att implementera och ger lärare ett vektigt till att förstärka prosocialt beteende och minska antisociala- och uppförandeproblem. Evidensen för programmets framgång är omfattande och tydliga effekter har identifierats. Programmet bygger på indifikation av målbetenden och att man sätter upp regler för att nå dessa betenden, varav elever belönas för upprätthållandet av reglerna

**Insattstyp** Skolprogram

**Nivå** Universellt **Arena** Skola

**Åldersgrupp**  0 - 4  5 - 10  11 - 15  16 - 19

**Ansvarig** Lärare

Problem	Effekter (%)
<input checked="" type="checkbox"/> Depression/Ängest	63
<input checked="" type="checkbox"/> Uppförandeproblem	60
<input type="checkbox"/>	



# Idéer för livet-modellen

– visar besparingar på kort och lång sikt utifrån sociala insatsers effekt



## Sociala investeringar

© Uppsala University, 2016

Återställ data

Välj program Antal barn 0-4 år  5-10 år  11-15 år  16-19 år  Totalt

Åldersgrupp     Nivå    Arena

Problem  Ansvarig  Insatser



skandia

### Program

Valda program	% i program	Antal barn i program	Kostnad/barn
UNI Good Behavior Game (för soc./emotionellt lärande)	50	1000	460
IND Komet	50	1500	8480

### Utfall

Förändringar:	Kostnader insats:
◆ Obehöriga -113	13180000 kr
◆ Långtidsarbetslösa 0	
◆ Alkoholmissbruk -38	
◆ Narkotikamissbruk -3	

Besparingar:	
◆ Kortsiktigt, extra stöd, uppförande	42398880 kr
◆ Kortsiktigt, extra stöd, ångest/depression	2997250 kr
Totalt	45396130 kr

◆ Medelfristiga, IP gymnasiet	9219177 kr
-------------------------------	------------

Långsiktiga:	
◆ Långtidsarbetslösa	73409 kr
◆ Alkoholmissbruk	18857120 kr
◆ Narkotika	3033786 kr
Totalt	21964315 kr

Avkastning per investerad krona:	
◆ Kortsiktigt	3.4443 kr
◆ Medelfristig	0.6995 kr
◆ Långsiktigt	1.6665 kr
Totalt	5.8103 kr

# Mäta socialt hållbart värdeskapande

- metodbok som stöd att mäta sociala effekter och ekonomiskt värde



”Vi har inte råd” riskerar leda till:

- Kortsiktiga beslutsunderlag
- Barn och unga får inte hjälp i tid

Gå från kortsiktigt till långsiktigt

- 110 kommuner i Sverige och Danmark tagit steget till sociala investeringar
- Fler barn får hjälp i tid



Idéer för livet  
**skandia:**